

Vlaams
Parlement

vergadering **C82**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke
Kansen

van 15 december 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid om middenklassengezinnen te huisvesten in sociale woonwijken – 317 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het overleg inzake de aanmelding van steunmaatregelen in het huisvestingsbeleid – 609 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanwezigheid van vrouwen in bestuursraden – 90 (2016-2017)	8

**VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid om middenklassegezinnen te huisvesten in sociale woonwijken
– 317 (2016-2017)**

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, begin oktober stelde de Mechelse burgemeester voor om in zijn gemeente een aantal gezinnen uit de middenklasse te huisvesten in sociale woonwijken, om de samenhang tussen de mensen te bevorderen. Het idee zou zijn dat deze mensen, die in feite niet in aanmerking komen voor sociale huur, zich in ruil voor een sociaal huurtarief een aantal uren per week zouden inzetten voor de buurt en de gemeenschap. Hij gaf zelf een aantal voorbeelden: naschoolse kinderopvang, huiswerkbegeleiding, het organiseren van straatfeesten. De heer Somers drukte ook de wens uit dat u hem in dat initiatief zou steunen. Eigenlijk houdt hij hier een duidelijk pleidooi voor een sociale mix in sociale woonwijken, een principe waar we allen achter staan en dat al lang het streefdoel is. Nieuw is wel dat hij in zijn voorstel in ruil voor die aanwezigheid in een sociale woonwijk een soort van maatschappelijke inzet vraagt.

Niet zo lang geleden hebben we in dit parlement gestemd voor het invoeren van tijdelijke huurcontracten, met als hoofddoel het principe dat de sociale huisvesting er moet zijn voor diegenen die er echt nood aan hebben en gedurende de periode dat ze er nood aan hebben. Ik stel me dan ook de vraag in welke mate het voorstel van de burgemeester van Mechelen te verzoenen is met uw uitgangspunten in het regeerakkoord en de inmiddels in het parlement goedgekeurde aanpassingen. Men kan zich ook afvragen of een lagere huurprijs in ruil voor een zekere maatschappelijke inzet zich zou moeten beperken tot of concentreren op mensen uit de middenklasse. Waarom zouden de gewone sociale huurders dat engagement niet kunnen opnemen in ruil voor een lagere huurprijs?

Minister, hoe staat u tegenover die suggestie? Hebt u van andere burgemeesters van centrumsteden of andere steden al gelijkaardige signalen opgevangen? In welke mate acht u de vraag tot huisvesting van middenklassegezinnen in sociale woonwijken te verzoenen met de introductie van de tijdelijke huurcontracten? Hebt u daar intussen al contact over gehad met de burgemeester van Mechelen? Zult u hem, zoals hij gevraagd heeft, op een of andere manier ondersteunen bij dat initiatief?

In welke mate acht u het opportuun om dat systeem te hanteren – specifiek voor de middenklasse of algemeen – dat recht geeft op een lagere huurprijs indien men een bepaald maatschappelijk engagement bewijst? Is daar al onderzoek naar verricht? Hebt u al zicht op de houding van de sociale huisvestingsmaatschappijen tegenover dit idee?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Bedankt voor uw vraag, mevrouw Christiaens. Ik had ze wel verwacht. Ze was ook al een tijdje geleden ingediend, maar er is een bespreking van de beleidsbrief en dergelijke tussengekomen. Ik heb het idee eerst in de krant moeten lezen, zoals dat zo vaak gaat. Intussen heb ik het projectvoorstel van de stad Mechelen, het project 'Sociale cohesie', dat onder andere uitgaat van Woonpunt Mechelen, ontvangen, met de vraag van het stadsbestuur om het te onderzoeken op zijn haalbaarheid.

Ik heb ondertussen geen andere signalen gekregen van burgemeesters van centrumsteden of niet-centrumsteden. Ik kan u wel meegeven dat ik, in het kader van andere problematieken, in het begin van deze legislatuur intensief overleg gepleegd heb met de burgemeesters van Antwerpen en Genk, onder andere met de heer Dries, om bepaalde zaken op te lossen wat woonbeleid en dergelijke meer betreft. Wij hebben dat zeer goed begeleid – met dank aan de medewerkers van de administratie en het kabinet – in het kader van het lokale toewijzingsreglement. Dat is natuurlijk wel de sleutel om iets te kunnen doen.

Ik heb bij het concrete voorstel van Mechelen wel heel wat bedenkingen. Ik zal u de voornaamste opsommen. In eerste instantie denk ik dat men gebruik moet maken van het bestaande instrumentarium. Ik heb u daarnet al gewezen op de lokale toewijzingsreglementen, waar toch heel wat ruimte is voor de lokale besturen, zeker in het kader van de leefbaarheid. En daar ging heel het project in Mechelen over: het verhogen van de leefbaarheid van bepaalde wijken of een bepaalde wijk in Mechelen.

De stad Mechelen heeft, net als elk lokaal bestuur, de mogelijkheid om, via het lokaal toewijzingsreglement, aan te tonen dat de leefbaarheid bedreigd of verstoord wordt. Dat kan volgens artikel 29 van het kaderbesluit Sociale Huur. Als men zich op dat artikel wil beroepen, moet men echter ook een leefbaarheidsplan opstellen. En dat heeft de stad Mechelen niet gedaan. Als je een project indient en je wilt je beroepen op een aantal artikelen en mogelijkheden die wij in de wetgeving gecreëerd hebben om aan die problematieken tegemoet te komen, moet je natuurlijk ook wel aan alle voorwaarden voldoen. Een van de voorwaarden is dus het opstellen van een leefbaarheidsplan. Het lijkt mij ook niet zo heel vreemd dat als je bepaalde leefbaarheidsproblemen in een wijk wilt oplossen, je dan ook een leefbaarheidsplan opstelt. Maar dat is dus niet gebeurd wat Mechelen betreft.

Een tweede mogelijkheid is de verhuring buiten stelsel. Dat is artikel 55 bis, tweede lid, van het kaderbesluit Sociale Huur. Dat bepaalt dat er ook de mogelijkheid is om een bepaald contingent buiten stelsel te verhuren. Dat wil zeggen dat je niet op de wachtlijst moet komen, dat je bovenaan kunt staan, dat je aan bepaalde voorwaarden niet moet voldoen en dergelijke meer. Dat gebeurt nu ook in heel veel centrumsteden. Dat zou Mechelen dus ook gedaan kunnen hebben, maar daar hebben ze zich ook niet op gebaseerd.

Wat is het voordeel van verhuring buiten stelsel? Het gebeurt bijvoorbeeld ook al voor bepaalde preciaire groepen zoals net ontslagen psychiatrische patiënten enzovoort. Men moet niet aan de inkomens- of eigendomsvoorwaarden voldoen maar – en dat is het geval in Mechelen – het is moeilijk om op deze mogelijkheid nog een beroep te doen omdat het kaderbesluit en de regelgeving heel duidelijk bepalen dat men maar 1 procent van het totale patrimonium op deze manier mag gebruiken, wat ik terecht vind. Ik vind nog altijd dat het grootste deel van het sociale patrimonium moet terechtkomen bij die mensen die het echt nodig hebben en niet zozeer bij – in dit geval dan – de 'middenklasse'.

Volgende bedenking hebt u zelf al aangegeven in uw vraagstelling. Ik vind de vraag van de stad Mechelen, los van het feit dat men niet voldoet aan de voorwaarden en dat men niet goed is nagegaan welke de mogelijkheden waren vooral op de voorpagina van een welbepaalde krant het idee te vertellen, een beetje haaks staat op wat in het regeerakkoord staat. U hebt zelf verwezen naar de tijdelijke contracten. Dat is goedgekeurd. We hebben in deze commissie al voldoende debatten gevoerd over dit onderwerp. De filosofie van deze regering is toch wel dat de sociale woningen terecht moeten komen bij die mensen die ze het meest nodig hebben. Als men in elke stad een uitzondering zou maken om 'middenklasse' – en ik spreek niet graag van klassen –, om mensen die toch behoorlijk boven de inkomensgrenzen zitten, toe te laten in sociale woningen in Vlaanderen, dan pakt men eigenlijk sociale woningen af van iemand die het echt wel nodig heeft.

Dit is mijn grootste bedenking bij het voorstel van Mechelen, los van het feit dat Mechelen wel degelijk twee mogelijkheden heeft om dit te implementeren, maar men momenteel aan geen enkele voldoet.

Uw laatste vraag ging over een compensatie. Ik heb ook gelezen dat het de bedoeling was van de stad Mechelen om bijvoorbeeld een korting op de huurprijs te geven. Ik kan u formeel zeggen dat dit wettelijk verboden is. Men mag geen korting geven op de huurprijsberekening zoals vermeld in de wetgeving. Wat de stad Mechelen eventueel wel kan doen als men erin slaagt om te voldoen aan alle voorwaarden, is een subsidie geven, maar nooit een korting op de huurprijs.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Bij het lezen van het artikel waren dit inderdaad de vragen die bij ons opkwamen. U hebt er duidelijk op geantwoord.

In feit zou zo iets wel kunnen, als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Op dit ogenblik is dat in Mechelen niet het geval. Is dat ergens anders wel het geval? Gebeurt het ergens al? Er is de 1 procentregel, maar gebeurt het ergens voor die specifieke doelgroep? Hebt u daarover al contact gehad met de sociale huisvestingsmaatschappijen? Hoe staan zij daar in principe tegenover?

U hebt ook al gezegd dat het wat haaks staat op het principe van de tijdelijke huurcontracten. Als zou worden voldaan aan die twee voorwaarden, kan het dan wel of wordt de mogelijkheid uitgesloten op basis van de tijdelijke huurcontracten? Als iemand gedurende een bepaalde tijd een bepaald inkomen overschrijdt, valt dat dan te rijmen? Als een stad zou beslissen om dit toch te doen, wat positief is voor de sociale mix, hoe valt dit dan te rijmen met het principe van de tijdelijke contracten? Moet er misschien nog verder onderzoek naar gebeuren?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Collega's, onze burgemeester heeft de gewoonte om hier en daar een losse flodder af te schieten, maar het is geen uitgebouwd voorstel van de stad. Dat wil ik even zeggen.

Ik weet uit mijn ervaring als voormalig voorzitter van de huisvestingsmaatschappij en huidig lid van de raad van bestuur dat de minister, ook de vorige, altijd bereid is om over een aantal pistes na te denken en haar administratie de opdracht te geven om creatief mee aan de slag te gaan met het bestaande arsenaal. Met de raad van bestuur hebben we al een aantal stappen gezet naar een mix in de woonwijk, want een aantal wijken – dat is misschien eigen aan een centrumstad – beginnen een beetje monocultureel te worden. We moeten proberen alert in te grijpen. Ik denk dat we dat al doen met de sociale huisvestingsmaatschappij.

Er moet inderdaad nog een leefbaarheidsplan worden opgesteld. We zeggen hem dat regelmatig in het college van burgemeester en schepenen.

Het voorstel staat wat we nu al doen, niet in de weg, namelijk creatief omgaan met het bestaande arsenaal aan mogelijkheden en er zoveel mogelijk naar streven de sociale mix te bereiken met wat voorhanden is.

Daar wilde ik maar even op wijzen. Het is niet omdat een krant gewag maakt van enkele losse flodders uit een boekje van een burgemeester van een centrumstad, dat het gaat om een gedragen voorstel van de meerderheid in die centrumstad.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Hendrickx, ik kan niet anders dan in dit verband de stad Mechelen noemen, maar als u mij zegt dat het geen gedragen voorstel van het bestuur is, dan raad ik u aan – maar misschien hebt u dat intussen al gedaan – om het toch eens te bespreken. Een leefbaarheidsplan opstellen heeft af en toe ook voordelen. Ik ga er dus van uit dat u dat ter harte zult nemen. Daar twijfel ik zelfs niet aan.

Mevrouw Christiaens, u vraagt of ik intussen in andere steden gelijkaardige situaties heb meegemaakt. Met burgemeester Dries van Genk hebben we in het begin van de legislatuur zeer geregeld samengezeten. In dat overleg werd afgesproken dat ze in het kader van het lokaal toewijzingsreglement van de stad een leefbaarheidsplan zouden opmaken voor bepaalde wijken waar 55-plussers op basis van de uitzonderingen die ik daarnet heb opgesomd, in aanmerking zouden komen voor een sociale woning in ruil voor gemeenschapsdienst en dan ook voorrang zouden krijgen. De voorwaarden waren dus 55-plus zijn en gemeenschapsdienst doen. Dat was een goed project voor de leefbaarheid. Ook Antwerpen heeft een reeks van die projecten lopen, vooral ook gericht op mensen van middelbare leeftijd of senioren. In Antwerpen werd bijvoorbeeld op basis van een leefbaarheidsplan en op basis van het lokaal toewijzingsreglement een bepaald contingent woningen toegewezen aan mensen met een inkomen uit arbeid. Ook andere steden maken daarvan dus wel degelijk gebruik.

Ik kom dan bij uw laatste concrete bijkomende vraag. De tijdelijke contracten zullen natuurlijk ook voor die mensen gelden. Het kan niet dat zij wel levenslang mogen blijven wonen. Ik weet niet wat er in Mechelen verder zal gebeuren, maar in de steden die wel al leefbaarheidsplannen hebben opgesteld en ingediend en uitzonderingen via een lokaal toewijzingsreglement hebben uitgestippeld, gelden de contracten van bepaalde duur ook.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het overleg inzake de aanmelding van steunmaatregelen in het huisvestingsbeleid – 609 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, met deze vraag wil ik graag even terugkomen op een gedachtewisseling die we op 14 maart in de commissie hebben gehad met de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie. Tijdens die gedachtewisseling werd verwezen naar de problematiek van de staatssteun en het DAEB-gegeven, de diensten van algemeen economisch belang. De afvaardiging wees erop dat de toepassing van het DAEB-kader vragen opwerpt en dat er op Europees niveau een debat gaande is over wat een DAEB in de huisvestingssector precies inhoudt. Tevens werd erop gewezen dat de concrete financieringsmaatregelen in vrijwel alle lidstaten van de Europese Unie niet echt zijn afgestemd op de economische en boekhoudkundige methodologie én dat de Raad van State in zowat alle adviezen over initiatieven op het vlak van huisvesting opmerkingen maakt als steunmaatregelen niet bij Europa zijn aangemeld en daarbij informeert naar de ingeroepen verantwoording dienaangaande.

Om alle mogelijke discussies in de toekomst te vermijden lijkt het aangewezen om, op het vlak van de kwalificatie en de rapportering van de diensten en de steunmaatregelen in het kader van het woonbeleid, een duidelijke en rechtszekere

oplossing te vinden. Er zouden inderdaad gesprekken aan de gang zijn tussen Vlaanderen en de Europese Commissie om een dergelijke oplossing te vinden.

Met deze vraag, minister, wil ik gewoon eens polsen naar de stand van zaken.

Is het correct dat Vlaanderen momenteel in overleg is met de Europese Commissie om te zoeken naar een oplossing voor de problematiek van de steunmaatregelen in de huisvestingssector? Zo ja, wie nam het initiatief tot dit overleg, Europa of Vlaanderen? Zijn er nog overheden bij het overleg betrokken? Welke standpunten neemt Vlaanderen in bij dit overleg? Welk eindresultaat hebt u voor ogen en binnen welke termijn denkt u dat te bereiken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, u hebt de situatie zeer goed geschetst. Ik wil nog wel meegeven dat de vragen die we nu voortdurend van de Raad van State krijgen, pas zijn beginnen binnen te komen na de vernietiging van de sociale last in het Grond- en pandendecreet. Voordien heeft de Raad van State daar nooit een vraag over gesteld.

U hebt verwezen naar de gedachtewisseling in deze commissie van 14 maart, met een algemene afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie, over de problematiek van de staatssteun. Op 27 juni 2016 vond een onderhoud plaats met de diensten van de Europese Commissie betreffende de problematiek van de staatssteun in het kader van het zoeken naar een oplossing voor de algemene problematiek van de steunmaatregelen in de huisvestingssector.

Op wiens initiatief is dergelijk overleg opgestart? Het betreft een initiatief dat ik zelf heb genomen, naar aanleiding van het advies van de Raad van State bij de wijziging van het decreet met betrekking tot wonen dat op 5 oktober in de plenaire vergadering is goedgekeurd. Zoals bekend is de Europese Commissie niet alleen bevoegd maar ook verplicht om een onderzoek te openen wanneer ze, op welke manier ook, lucht krijgt van een mogelijk concreet staatssteunprobleem waarbij de grensoverschrijdende mededinging mogelijk zou worden vervalst, en waardoor het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig zou kunnen worden beïnvloed. Een dergelijke vraag, dus een aanleiding of een klacht, ligt vandaag niet voor. Het spreekt voor zich dat we, rekening houdend met het recht, de bekommernis en de aandacht die de Raad van State vraagt voor de staatssteunaspecten van nieuwe regelgeving, streven naar een onderbouwde en afgetoetste stellingname op dat punt.

De Vlaamse delegatie die deelnam aan het overleg bestond uit vertegenwoordigers van mijn kabinet, van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en van het Agentschap Wonen-Vlaanderen. Via de attaché bij de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering werd contact opgenomen met de bevoegde diensten van de Commissie met het oog op een vrijwillige en informele uitwisseling en toetsing. Momenteel zijn er geen andere instanties of overheden bij dit overleg betrokken dan degene die ik heb vernoemd.

Welke standpunten heeft de Vlaamse Regering concreet ingenomen? We hebben nog geen definitieve standpunten ingenomen. Daar is het nog net iets te vroeg voor. Tijdens het onderhoud werd wel een voorstelling gemaakt van de voornaamste steunmaatregelen van het gewestelijk huisvestingsbeleid en werd ook gesproken over de mogelijkheden om de staatssteungevoeligheden en de daaraan inherente risico's te kunnen beheeren. Op haar beurt maakte de Commissie documentatiemateriaal en mogelijke werksuggesties over die momenteel verder worden onderzocht.

Welk eindresultaat heb ik voor ogen? Dat is nogal moeilijk omdat we nog geen definitief standpunt hebben ingenomen. Het is wel degelijk de bedoeling van het initiatief, zowel van het overleg als van alle andere zaken, om de uiteindelijke

standpuntbepaling en de kwalificatie van de verschillende steunmaatregelen van het gewestelijk huisvestingsbeleid te kunnen onderbouwen en die kwalificaties verder te kunnen verduidelijken en coherent te kunnen maken. De gesprekken daartoe zullen worden voortgezet in 2017. Mijn diensten hebben al de opdracht gekregen de evolutie van de probleemstellingen op te volgen in de ons omringende landen, waar concrete mededingingsproblemen bestaan of hebben bestaan, bijvoorbeeld in Nederland en Frankrijk, zodat we op een onderbouwde manier de toekomstige ontwikkeling in Vlaanderen kunnen voorbereiden, met uiteraard ook aandacht voor de EU-spelregels en voor de belangen van alle betrokken partijen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik heb begrepen dat er nog geen definitieve standpuntbepaling is en dat de besprekingen in 2017 zullen worden voortgezet. Wij zullen dit verder afwachten, in de hoop dat er in 2017 duidelijkheid en rechtszekerheid komt over de aanmeldingen die in het kader van huisvesting in Vlaanderen gebeuren bij Europa.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanwezigheid van vrouwen in bestuursraden – 90 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Deze vraag was gekoppeld aan een vraag van mevrouw Güler Turan, maar zij is niet aanwezig.

Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Het jaar 2170 wordt het jaar dat 50 procent van de Europese bedrijven door een vrouw geleid zal worden. U leest het goed: nog 153 jaar zal het duren voor de helft van de CEO's vrouwen zullen zijn in Europa.

Doen wij het in Vlaanderen dan beter? Zijn wij een voorbeeld voor de Europese Unie? Het antwoord is neen. Ik kaartte het eerder al aan, in januari dit jaar. Het aandeel vrouwen in de bestuursraden was op zes jaar tijd verdubbeld. Een gevolg van de invoering van de vrouwenquota in bepaalde ondernemingen en overheidsbedrijven, zo werd toen in de pers gesteld. U stelt steeds dat u tegen quota bent omdat, als er quota zijn, vrouwen de excuustruus zijn. Persoonlijk denk ik dat er voldoende kwalitatieve vrouwen zijn, dat ze nooit een excuus zijn. Om het glazen plafond te doorbreken, moeten we bij de mannen soms openingen creëren om vrouwen toe te laten in hun gevechtsveld.

Ik werd niet enthousiast van dat nieuws uit de krant, omdat opnieuw pijnlijk duidelijk werd toen ik de cijfers erbij nam dat de minimumdoelstellingen die we hadden vooropgesteld niet werden behaald.

Uit het onderzoek van het Instituut voor de Gelijkheid van Mannen en Vrouwen bleek dat het percentage vrouwen in de bestuursraden van de Vlaamse bedrijven geëvolueerd is van 8,2 procent in 2008 naar 12,7 procent in 2012 tot circa rond de 16,6 procent. Als we zien hoeveel kwalitatieve vrouwen er zijn, dan is het toch een beetje jammer dat er maar 16,6 procent vertegenwoordigd zijn. We kunnen ook uw redenering een beetje omdraaien.

De minimumdoelstelling stelde echter een aandeel van één derde vrouwen voorop. Werk aan de winkel, dacht ik toen. Wat nog straffer leek, was dat onze

overheidsbedrijven opvallen, daar vrouwen in de raad van bestuur amper aanwezig, of soms geheel afwezig, zijn. Ik hoef er niet op te wijzen dat we als Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie hebben. Ook u, minister, als minister van Gelijke Kansen en als viceminister-president, en als vrouw in deze regering.

Overigens doen onze federale collega's het niet beter. Als ik naar de cijfers van de federale overheidsbedrijven kijk, zie ik dat de bedrijven die het best scoren omtrent vrouwen in hun bestuursraden dan weer geen enkele vrouw in hun directiecomités hebben zitten. Ook daar zou Vlaanderen beter kunnen doen dan België. Minister, dat is ook een taak voor u, zeker vanuit uw achtergrond en de partij waaruit u komt.

Wat gaan we hieraan doen? De Genderkamer, het meldpunt van de Vlaamse Ombudsdienst, bestaat nu een jaar en bracht verslag uit over haar activiteiten en ambities. Ik lees in de evaluatie dat de Genderkamer niet alleen het aanspreekpunt en de bemiddelaar wil zijn voor gendergerelateerde meldingen en klachten, maar ook actief het Vlaamse beleid wil adviseren.

In het regeerakkoord van 2014 is de Genderkamer afwezig. Dat is logisch, ze bestond nog niet, maar het thema genderongelijkheid kon wel opvallender aanwezig zijn. Als vrouw neem ik die kritiek ter harte.

Gaan we met het beleid de kritiek van de Genderkamer honoreren en met initiatieven komen om vanuit de Vlaamse overheid onze voorbeeldfunctie op te nemen? Is er reeds contact geweest met de Genderkamer rond de bespreking van hun evaluatie? Hoe staat u ten opzichte van een actief advies aan de Vlaamse Regering vanuit de Genderkamer? Hoe moeten we dat concreet zien?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Van Volcem, dank u wel voor de interessante vraag. U bent zelf voorzitter van de commissie waar onder andere bestuurszaken in thuishoren. U weet dat de debatten over vrouwen in raden van bestuur, bij de Vlaamse overheid en dergelijke, in die commissie al meermaals uitgebreid zijn gevoerd. Dat neemt natuurlijk niet weg dat deze vraag wel past in de commissie Gelijke Kansen.

Aangezien mevrouw Turan, die ook een vraag in dit verband had, afwezig is, ga ik alleen antwoorden op de vragen van mevrouw Van Volcem. Over het decreet ter bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (MEP-decreet) en de rapportering daarover heb ik vorige week tijdens de bespreking van de beleidsbrief Gelijke Kansen al heel uitvoerig geantwoord. Ik zal me dus nu beperken tot de essentie. Ik ga niet opnieuw hetzelfde lange antwoord van vorige week geven.

De Gender Equality Index, is, zoals u zelf hebt vermeld, een initiatief dat werd genomen binnen het onafhankelijk mandaat van de Genderkamer. Er is een verschil met de gendermonitor, die ik ontwikkelde in samenwerking met de Vlaamse studiedienst en die er helemaal los van staat. Uiteraard werken we wel samen. De ombudsvrouw volgt bijvoorbeeld de ontwikkelingen rond de gendermonitor mee op in de stuurgroep die daarvoor is opgericht. De publicatie van de gendermonitor is gepland begin 2017. De ambities van de gendermonitor gaan verder dan de European Gender Equality Index. De Vlaamse gendermonitor omvat dubbel zoveel indicatoren en geeft in mijn ogen een nauwkeuriger beeld van de gendergelijkheid in Vlaanderen. Zo peilt de Europese index enkel naar betaalde arbeid, terwijl we in de Vlaamse monitor een onderscheid maken tussen betaalde en onbetaalde arbeid. Vrijwilligerswerk, mantelzorg, huishoudelijk werk en dergelijke meer vallen onder onbetaalde arbeid.

Wat de concrete samenwerking met de Genderkamer betreft, hebben zowel mijn administratie als medewerkers van mijn kabinet regelmatig contact met de Vlaamse ombudsvrouw van de Genderkamer. Enkele weken geleden vond er nog overleg plaats in het kader van hun eerste jaarrapport, dat we ook al hebben besproken.

Het geven van adviezen aan de Vlaamse Regering is een van de kerntaken en behoort tot de decretale bevoegdheden van de Genderkamer. Zij oefent haar opdracht op onafhankelijke wijze uit. Ze valt eigenlijk onder de supervisie van het Vlaams Parlement. Ik ga nu kort door de bocht, maar als jullie aanbevelingen hebben aan de Genderkamer, is het aan jullie om die te doen, want ik heb helemaal geen bevoegdheid over de Genderkamer. Het is wel goed dat ze is opgericht in de schoot van het Vlaams Parlement omdat het een instrument was dat ontbrak in ons diversiteitsbeleid in brede zin. Het is dan ook aan jullie om jullie verantwoordelijkheid op te nemen en als het nodig is te gaan aankloppen om adviezen en aanbevelingen te geven.

Er waren vragen over het beleid en de kritiek van de Genderkamer. Wat ga ik daar concreet mee doen? U kent het MEP-decreet. Dat decreet is een van de instrumenten om het genderevenwicht binnen de Vlaamse advies- en bestuursorganen nauwlettend te kunnen opvolgen. Daarbij hoort een tweejaarlijkse rapportage. Een tweede rapport heb ik een tweetal weken geleden laten goedkeuren door de Vlaamse Regering. Het is ondertussen ook al bezorgd aan het parlement. Jullie hebben dat MEP-rapport dus ook. Daarin zien we wel een verbetering van de resultaten. Alles kan beter, maar het aantal organen dat voldoet aan het MEP-decreet stijgt van 59 procent naar bijna 66,5 procent. Dat is toch wel goed. Ook de grijze zone daalt. Ter herinnering: de grijze zone zijn de organen waarvan niet kan worden uitgemaakt of ze aan de voorwaarden voldoen of niet. Dat heeft te maken met de input van de gegevens in de computer en dergelijke meer. Meer entiteiten doen een betere input van hun gegevens. De grijze zone daalt van 21,5 procent naar 13,4 procent. Dat is toch wel een aanzienlijke daling. Enerzijds is er dus een behoorlijke stijging van het aantal organen die voldoen aan de MEP-voorwaarden en anderzijds is er een aanzienlijke daling van het aantal organen waarvan we niet konden uitmaken of ze al dan niet voldeden aan die voorwaarden.

Vanuit mijn coördinerende functie als minister van Gelijke Kansen heb ik natuurlijk ook een voorbeeldfunctie, niet alleen in het kader van bestuurszaken en tewerkstelling van overheids personeel, maar natuurlijk ook vanuit mijn bevoegdheid Gelijke Kansen. En ik kan u toch met enige trots melden dat ik als enige minister voldoe aan de MEP-verplichting, voor alle organen die onder mijn bevoegdheid vallen. Mijn andere collega's zijn op zeer goede weg, zoals blijkt uit de cijfers die ik daarnet citeerde, maar momenteel ben ik de enige. Vanuit mijn voorbeeldfunctie vind ik het eigenlijk een eer om de enige te mogen zijn in dezen.

De vraag over de VLIOM-databank (Vlaamse Instellingen, Organen en Mandaten) was een vraag van collega Turan, maar ik zal ze toch beantwoorden. De VLIOM-databank werd de voorbije jaren grondig aangepast en verbeterd. Het MEP-rapport van dit jaar is wel het laatste dat gebruik maakt van die VLIOM-databank. Die wordt geïntegreerd in de databank Wegwijs. Of de historiek achter de gegevens kan worden geregistreerd, is vandaag nog niet duidelijk, maar uiteraard zijn de evoluties in de toepassing van het MEP-decreet wel te volgen via de opeenvolgende rapporten die ik aan het Vlaams Parlement voorleg.

Een tweede belangrijke initiatief is het diversiteitsbeleid binnen de Vlaamse overheid zelf. Er zijn acties rond de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen binnen het personeelsbeleid van de Vlaamse overheid. Er worden acties opgenomen in het jaarlijkse actieplan van de diversiteitsambtenaar. Als voorzitter van de commissie Bestuurszaken bent u als geen ander op de hoogte van wat daar gebeurt, mevrouw Van Volcem. Op 4 oktober hebben we dat ook heel uitgebreid besproken. We

zetten ook sterk in op vrouwen in leidinggevende functies. We vinden dat ook belangrijk, zeker ook gezien onze voorbeeldrol en -functie vanuit de Vlaamse overheid.

Ik wil ook graag nog eens in deze commissie Gelijke Kansen herhalen dat de vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies in stijgende lijn gaat. We zijn er nog niet. Alles kan beter, maar we gaan in stijgende lijn.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Bedankt, minister. Het verdient een pluim dat u als bevoegde minister uw eigen quota haalt. Ik vind het wel een gemiste kans dat u in kranteninterviews zegt dat u absoluut tegen quota bent. Ik ben het daar niet mee eens. Kijk bijvoorbeeld naar vrouwen in de politiek. Vroeger waren er vrijwel geen vrouwen in de politiek. Door die verplichte quota hebben we veel meer interesse gezien en hebben we veel meer vrouwen warm kunnen maken om ook een maatschappelijk engagement op te nemen, niet alleen onbetaald en via een vrijwilligersfunctie, maar ook in een verantwoordelijke functie en niet altijd op de tweede lijn. Dat is zeer belangrijk, ook voor u, minister. Het is nooit te laat om op standpunten terug te keren.

Als we vandaag zien dat maar 16,6 procent van de CEO's een vrouw zijn, terwijl we zien dat zoveel vrouwen competent zijn, dat zoveel vrouwen afstuderen en masterdiploma's halen en zoveel leidinggevende capaciteiten hebben, dan is het toch belangrijk dat we – zij het dan tijdelijke – quota invoeren om een inhaalbeweging te kunnen maken. U bent daar absoluut niet voor. Ik ben daar absoluut wel voor, want als je dat niet doet, zal het nog een heel lange tijd duren om die inhaalbeweging te kunnen maken. Daardoor zien we ook dat die inhaalbeweging zeer traag loopt. In de politiek is het, door die verplichte quota, wel zeer vlug gegaan.

U zegt dan dat een beetje een blaam is voor die vrouwen, omdat het dan precies is alsof ze er door die quota geraakt zijn. U verwijst dan naar uzelf. Maar ik denk dat alle vrouwen die hier vandaag zitten, hun strepen verdiend hebben. Wij hebben onze eigen weg moeten vrijmaken en ervoor vechten. Maar met de quota is het toch een stukje gemakkelijker geweest. De mannen konden niet samenspannen tegen de vrouwen voor de tweede plaats, want het moest een vrouw zijn. En vandaag zien we dat er heel veel capabele vrouwen zijn – ook u, minister. Er zijn heel wat viceministers-presidenten. Ik hoop nog altijd dat een keer een vrouw minister-president of premier wordt in dit land. We moeten niet altijd tevreden zijn met de tweede plaats. Het mag ook wel eens de eerste plaats zijn.

In de commissie Bestuurszaken ben ik voorzitter, dus is het voor mij niet zo gemakkelijk om daar met u te debatteren, omdat u daar naast me zit. Daarom kom ik naar deze commissie om dat aan te kaarten, omdat ik de gelijkheid tussen man en vrouw en gelijke kansen zeer belangrijke thema's vind. Ik wil u, als bevoegd minister, oproepen om eens in een interview, zeker met Kerstmis, te zeggen dat u daarover nagedacht hebt en dat we misschien toch tijdelijke quota moeten invoeren om een inhaalbeweging te doen en ook het bedrijfsleven warm te maken om dat voorbeeld te volgen.

Minister Liesbeth Homans: Ik ga niet van standpunt veranderen. Ik ben voor streefcijfers en niet voor quota.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Collega Van Volcem heeft het correct aangehaald: wat de aanwezigheid van vrouwen in topkaders betreft, is er nog een hele weg te gaan. Het huidige streefcijfer is nog niet gehaald, maar toch hebt u de moed om het streefcijfer nog op te krikken, ook al zitten we nog niet aan het huidige. Het is heel goed dat u dat signaal geeft en dat u benadrukt dat u daar verder in wilt gaan.

Er zijn de laatste jaren al heel wat inspanningen geleverd. Als overheid hebben we inderdaad een voorbeeldfunctie. Het gegeven dat pas over 153 jaar de helft van de CEO's op Europees niveau een vrouw zou zijn, spreekt natuurlijk erg tot de verbeelding. U hebt een hele uitleg gegeven over wat de Vlaamse overheid allemaal doet met de Genderkamer, maar ik vraag mij af, gelet op onze voorbeeldfunctie en de resultaten die we nastreven, wat de invloed daarvan is op de private sector. In de private sector zijn de cijfers veel slechter. Heeft onze voorbeeldfunctie positieve resultaten? Wordt daar op een of andere manier onderzoek naar verricht door ons? In welke mate wordt dit verder opgevolgd? Het is immers niet alleen belangrijk om te zeggen dat wij het hier goed doen, dit moet ook verder uitstralen naar de globale economische sector. Worden daar concrete maatregelen rond genomen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Hoewel ik mevrouw Van Volcem en alle andere collega's een plezier zou willen doen in deze kersttijden, is het standpunt van mijn partij en het standpunt in het regeerakkoord dat we voor streefcijfers gaan, en niet voor quota.

Ik kan u nog meegeven, mevrouw Christiaens, dat er in het federaal parlement een tijdje geleden een wet is goedgekeurd waar wel degelijk quota in worden opgelegd voor de raden van bestuur van beursgenoteerde bedrijven. Dat is nu in uitrol. Ik weet niet of dat een vreselijk succes zal zijn. Maar het standpunt van mij en van deze regering is dat we voor streefcijfers gaan, en niet voor quota.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Als parlamentslid moet je geloven in het gesproken woord, minister. Het is de bedoeling dat er, door veel te spreken, ook voortschrijdende inzichten komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.